DOMSTOLENS DOM (Sjette Afdeling)

13. juli 2000 *

I sag C-210/98 P,

Salzgitter AG, tidligere Preussag Stahl AG, Salzgitter (Tyskland), ved advokat J. Sedemund, Berlin, og med valgt adresse i Luxembourg hos advokat A. May, 398, route d'Esch,

appellant,

angående appel af dom afsagt den 31. marts 1998 af De Europæiske Fællesskabers Ret i Første Instans (Tredje Udvidede Afdeling) i sag T-129/96, Preussag Stahl mod Kommissionen (Sml. II, s. 609), hvori der er nedlagt påstand om ophævelse af denne dom,

de andre parter i appelsagen:

Kommissionen for De Europæiske Fællesskaber ved D. Triantafyllou og P. Nemitz, Kommissionens Juridiske Tjeneste, som befuldmægtigede, og med

* Processprog: tysk.

valgt adresse i Luxembourg hos C. Gómez de la Cruz, Kommissionens Juridiske Tjeneste, Wagnercentret, Kirchberg,

sagsøgt i første instans,

og

Forbundsrepublikken Tyskland ved kontorchef C.-D. Quassowski, Forbundsøkonomiministeriet, som befuldmægtiget, bistået af advokat H. Wissel, Düsseldorf,

intervenient i første instans,

har

DOMSTOLEN (Sjette Afdeling)

sammensat af afdelingsformanden, J.C. Moitinho de Almeida, og dommerne C. Gulmann, J.-P. Puissochet (refererende dommer), G. Hirsch og F. Macken,

generaladvokat: F.G. Jacobs
justitssekretær: ekspeditionssekretær H.A. Rühl,

på grundlag af retsmøderapporten,

efter at parterne har afgivet mundtlige indlæg i retsmødet den 11. november 1999,

og efter at generaladvokaten har fremsat forslag til afgørelse den 30. marts 2000,

afsagt følgende

Dom

1 Ved appelskrift indleveret til Domstolens Justitskontor den 5. juni 1998 har Salzgitter AG, tidligere Preussag Stahl AG (herefter »Salzgitter«), i medfør af artikel 49 i EKSF-statutten for Domstolen iværksat appel til prøvelse af dom afsagt den 31. marts 1998 af De Europæiske Fællesskabers Ret i Første Instans i sag T-129/96, Preussag Stahl AG mod Kommissionen (Sml. II, s. 609, herefter »den appellerede dom«), hvorved Retten frifandt Kommissionen for Preussag Stahl's påstand om annullation af Kommissionens beslutning 96/544/EKSF af 29. maj 1996 om statsstøtte til Walzwerk Ilsenburg GmbH (EFT L 233, s. 24).

Relevante retsregler og faktiske omstændigheder

2 I EKSF-traktatens artikel 4 bestemmes:

»I overensstemmelse med bestemmelserne i denne traktat ophæves og forbydes følgende inden for Fællesskabet som uforeneligt med fællesmarkedet for kul og stål:

...

c) tilskud eller anden støtte ydet af staterne eller særlige byrder pålagt af dem, i hvilken som helst form dette sker

...«

3 Samme traktats artikel 95, stk. 1 og 2, har følgende ordlyd:

»I alle de tilfælde, som ikke omhandles i denne traktat, og hvor en beslutning eller en henstilling fra Den Høje Myndighed forekommer nødvendig for inden for rammerne af det fælles marked for kul og stål og i overensstemmelse med bestemmelserne i artikel 5 at virkeliggøre et af Fællesskabets mål, således som de nærmere er angivet i artikel 2, 3 og 4, kan sådan beslutning træffes eller sådan henstilling vedtages efter samstemmende og enstemmig udtalelse fra Rådet og efter høring af Det Rådgivende Udvalg.

Den samme beslutning eller henstilling, vedtaget på samme måde, fastsætter eventuelt de sanktioner, der skal iværksættes.«

4 På grundlag af disse bestemmelser vedtog Kommissionen beslutning nr. 3855/91/EKSF af 27. november 1991 om fællesskabsregler for støtte til jern- og stålindustrien (EFT L 362, s. 57), benævnt »den femte kodeks for støtte til jern- og stålindustrien« (herefter »den femte kodeks«).

5 Det fastsættes i artikel 1, stk. 1, i den femte kodeks, at støtte til jern- og stålindustrien, der finansieres af en medlemsstat og lokale forvaltninger, kun kan

betragtes som forenelig med fællesmarkedets tilfredsstillende funktion, hvis den opfylder bestemmelserne i artikel 2-5.

6 Artikel 1, stk. 3, i den femte kodeks lyder således:

»Støtte i henhold til denne beslutning må kun ydes efter fremgangsmåderne i artikel 6 og må ikke udbetales efter den 31. december 1996.

Sidste frist for udbetaling af støtte i henhold til artikel 5 er den 31. december 1994, når bortses fra særlige skattemæssige indrømmelser (Investitionszulage) i de fem nye delstater som omhandlet i den tyske lov af 1991 om ændring af skatter og afgifter, der kan danne grundlag for betaling indtil den 31. december 1995.«

- Artikel 5 i den femte kodeks bestemmer:

»Regional investeringsstøtte ydet i henhold til generelle støtteordninger kan indtil den 31. december 1994 betragtes som forenelig med fællesmarkedet, såfremt:

...

— den støttemodtagende virksomhed er etableret på den tidligere Tyske Demokratiske Republiks område, og støtten ledsages af en nedsættelse af den samlede produktionskapacitet på dette område.«

8 Endvidere bestemmer artikel 6 i den femte kodeks:

»1. Kommissionen underrettes så betids om enhver påtænkt indførelse eller ændring af den i artikel 2-5 omhandlede støtte, at den kan fremsætte sine bemærkninger hertil. Den underrettes på samme vilkår om enhver påtænkt anvendelse inden for jern- og stålindustrien af støtteordninger, med hensyn til hvilke den i forvejen har udtalt sig på grundlag af EØF-traktatens bestemmelser. De i denne artikel omhandlede støtteprojekter skal være anmeldt senest den 30. juni 1994 hvad angår den i artikel 5 omhandlede støtte, og senest den 30. juni 1996 hvad angår al anden støtte.

2....

3. Kommissionen indhenter udtalelse fra medlemsstaterne om... regional investeringsstøtte, når den pågældende investering eller de samlede investeringer, der skal støttes i tolv på hinanden følgende måneder, overstiger 10 mio. ECU, og andre støtteprojekter af større betydning, som anmeldes til den, inden den tager stilling dertil. Den underretter samtlige medlemsstater om sin stillingtagen til hvert enkelt støtteprojekt med angivelse af dets art og omfang.

4. Såfremt Kommissionen efter at have opfordret de interesserede parter til at fremsætte deres bemærkninger konstaterer, at en støtteforanstaltning ikke er forenelig med bestemmelserne i denne beslutning, giver den den pågældende medlemsstat meddelelse om sin beslutning. Kommissionen træffer en sådan beslutning senest tre måneder efter modtagelsen af de oplysninger, der er

nødvendige for, at den kan vurdere den pågældende støtteforanstaltning. Bestemmelserne i traktatens artikel 88 finder anvendelse, såfremt en medlemsstat ikke efterkommer den pågældende beslutning. Den pågældende medlemsstat kan kun iværksætte de i stk. 1 og 2 omhandlede foranstaltninger med Kommissionens godkendelse og på de af denne fastsatte vilkår.

5. Dersom Kommissionen ikke inden to måneder efter modtagelsen af anmeldelsen af de påtænkte støtteforanstaltninger har indledt den i stk. 4 omhandlede fremgangsmåde eller på anden måde tilkendegivet sin stilling, kan de påtænkte foranstaltninger iværksættes på betingelse af, at medlemsstaten på forhånd har meddelt Kommissionen, at den har til hensigt at gøre dette. Såfremt de øvrige medlemsstater høres i henhold til stk. 3, forlænges denne frist til tre måneder.

6. Enhver støtte, der påtænkes ydet efter artikel 4 og 5, skal anmeldes til Kommissionen i overensstemmelse med stk. 1...«

9 Den femte kodeks trådte i henhold til artikel 9 i kraft den 1. januar 1992 og fandt anvendelse indtil den 31. december 1996.

10 Det fremgår af den appellerede dom, at virksomheden Walzwerk Ilsenburg GmbH (herefter »valseværket Ilsenburg«) med hjemsted i delstaten Sachsen-Anhalt, er en af de statsvirksomheder, der tilhørte den tidligere Tyske Demokratiske Republik. I 1992 blev virksomheden overtaget af Preussag Stahl AG (herefter »Preussag«) som et retligt set selvstændigt datterselskab. I 1995 fusioneredes valseværket Ilsenburg med Preussag, som herefter er blevet den retlige efterfølger til dennes rettigheder.

11 Med henblik på at sikre virksomhedens levedygtighed på de nye markedsvilkår var Preussag nødt til at foretage omfattende rationaliseringer, herunder at overflytte produktionen af tykke plader fra sin fabrik i Salzgitter, i det tidligere Vesttyskland, til valseværket Ilsenburg.

12 Med henblik på dækningen af omkostningerne på 29,5 mio. DEM i forbindelse med denne overflytning var det aftalt, at delstaten Sachsen-Anhalt skulle yde støtte bestående af dels en investeringsstøtte på 5,85 mio. DEM, dels en særlig skattemæssig indrømmelse på 0,9505 mio. DEM. Disse støtteforanstaltninger henhørte under to generelle ordninger for regionalstøtte, som Kommissionen havde godkendt i henhold til de relevante bestemmelser i henholdsvis EF- og EKSF-traktaten, nemlig henholdsvis rammeplanen for fællesskabsaktionen »forbedring af den regionale økonomiske struktur« og loven om investeringstilskud (Investitionszulagengesetz).

13 Den tyske regering anmeldte den påtænkte støtte til Kommissionen ved telefax af 24. november 1994, der dagen efter blev registreret af Kommissionen under nr. 777/94 (herefter »projekt nr. 777/94«). I denne meddelelse henvistes udtrykkeligt til anmeldelsen af 10. maj 1994 af en anden påtænkt investeringsstøtteforanstaltning på 11,8 mio. DEM, ligeledes i favør af valseværket Ilsenburg og beregnet til omstilling af strømforsyningen og miljøbeskyttelsesforbedringer (herefter »projekt nr. 308/94«).

14 Ved skrivelse af 1. december 1994 opfordrede Kommissionen den tyske regering til at trække anmeldelsen af projekt nr. 777/94 tilbage for at undgå, at der blev indledt en procedure blot med den begrundelse, at anmeldelsesfristen, der var udløbet ved udgangen af juni 1994, ikke var blevet overholdt. Kommissionen bemærkede, at overskridelsen af denne frist ikke hindrede en undersøgelse af de påtænkte støtteforanstaltninger, for så vidt som den endnu kunne vedtage en beslutning inden udgangen af 1994. Da projekt nr. 777/94 først var blevet anmeldt den 25. november 1994, dvs. blot 17 arbejdsdage før Kommissionens sidste møde i 1994, mente Kommissionen imidlertid, at den selv ved en så kraftig fremskyndelse af projektet som overhovedet muligt ville være ude af stand til at træffe en afgørelse før årets udgang, da det i lyset af størrelsen af de påtænkte investeringer var nødvendigt at høre medlemsstaterne.

15 Ved skrivelse af 13. december 1994 svarede den tyske regering Kommissionen, at den ikke under nogen omstændigheder ville trække anmeldelsen af projekt nr. 777/94 tilbage. Den underrettede Preussag om denne stillingtagen.

16 I mellemtiden havde Preussag — den 7. december 1994 — sendt en skrivelse til kommissærerne Van Miert og Bangemann, hvori selskabet forklarede den sene anmeldelse med henvisning til de langvarige og omfattende drøftelser af virkningen af projekt nr. 777/94 på beskæftigelsessituationen i den berørte region. Preussag anmodede derfor de to kommissærer om at foranledige Kommissionens tjenestegrene til at foretage undersøgelsen på grundlag af anvendelsesområdet for bestemmelserne i den femte kodeks.

17 Ved telefax af 21. december 1994, der blev bekræftet ved skrivelse af samme dag, modtog Preussag følgende meddelelse:

»Martin Bangemann

Medlem af Europa-Kommissionen

Tak for Deres skrivelse af 7. december 1994.

Min kollega, Karel van Miert, og jeg deler Deres opfattelse af, at der hurtigt bør træffes en afgørelse om støtten til virksomheder i de nye tyske delstater for ikke at blokere den økonomiske udvikling dér på grund af unødvendigt langstrakte administrative procedurer.

Jeg er derfor glad for at kunne meddele Dem, at EF-Kommissionen i dag har godkendt støtten til valseværket Ilsenburg i overensstemmelse med ansøgningen. Jeg ønsker virksomheden succes i sin videre udvikling.

Med venlig hilsen

Undertegnet: Martin Bangemann.«

18 Ved telex SG(94)D/37659 af 21. december 1994 meddelte Kommissionen de tyske myndigheder, hvilke støtteforanstaltninger den ikke havde indvendinger imod, og projekt nr. 308/94 var en af disse.

19 Den investeringsstøtte, som Landesförderinstitut Sachsen-Anhalt ved afgørelse af 20. oktober 1994 havde ydet Preussag på betingelse af anmeldelse deraf til Kommissionen, blev krediteret selskabets konto den 23. december 1994.

20 Ved skrivelse SG(95)D/1056 af 1. februar 1995 til den tyske regering bekræftede Kommissionen nogle påtænkte regionale støtteforanstaltningers forenelighed med artikel 5 i den femte kodeks, heriblandt projekt nr. 308/94.

21 Den 15. februar 1995 besluttede Kommissionen at indlede undersøgelsesproceduren efter artikel 6, stk. 4, i den femte kodeks i relation til projekt nr. 777/94. Denne afgørelse blev meddelt de tyske myndigheder ved skrivelse af 10. marts 1995, der senere blev gengivet i en meddelelse offentliggjort i *De Europæiske Fællesskabers Tidende* (EFT 1995 C 289, s. 11). Kommissionen anførte deri, at den meget sene anmeldelse af den påtænkte støtte havde bevirket, at den ikke kunne træffe afgørelse om støttens forenelighed inden den 31. december 1994, og at den efter denne dato ikke længere havde kompetence til at træffe afgørelse, jf. ordlyden af artikel 5 i den femte kodeks. Kommissionen opfordrede endvidere de øvrige medlemsstater og andre interesserede parter til inden en måned fra offentliggørelsen af meddelelsen at fremsætte deres bemærkninger til projekt nr. 777/94.

22 Ved skrivelse af 23. februar 1995 præciserede kommissær Bangemann over for Preussag, at den godkendelse, der omhandledes i hans skrivelse af 21. december 1994, angik projekt nr. 308/94 og ikke projekt nr. 777/94.

23 Størrelsen af den særlige skattelettelse i forbindelse med projekt nr. 777/94 blev ved to afgørelser fra Finanzamt Wolfenbüttel af 26. oktober 1995 og 9. januar 1996 fastsat til henholdsvis 428 975,70 DEM og 190 052 DEM, der blev krediteret sagsøgeren de pågældende dage.

24 Ved beslutning 96/544/EKSF fastslog Kommissionen, at investeringsstøtten og skattelettelserne udgør statsstøtte, som ikke er forenelig med fællesmarkedet, og som er forbudt i henhold til EKSF-traktaten og den femte kodeks, og Kommissionen krævede, at støtten blev tilbagebetalt. Denne beslutning blev meddelt den tyske regering den 26. juni 1996, der fremsendte den til Preussag den 9. juli 1996.

25 Ved stævning indleveret til Rettens Justitskontor den 15. august 1996 anlagde Preussag i medfør af EKSF-traktatens artikel 33 sag med påstand om annullation af beslutning 96/544. Ved den appellerede dom blev Kommissionen frifundet for annullationspåstanden, som Forbundsrepublikken Tyskland var interveneret til støtte for.

Den appellerede dom

26 I den appellerede dom fastslog Retten først, at Kommissionens formalitetsindsigelse om, at sagen var anlagt for sent og udgjorde unødig trætte, ikke kunne tages til følge, hvorefter den undersøgte og forkastede alle de syv anbringender, som sagsøgeren havde fremført til støtte for sin påstand om annullation af beslutning 96/544.

27 For så vidt angår det første anbringende om Kommissionens kompetence i tidsmæssig henseende fandt Retten, at det følger af artikel 1, 5 og 6 i den femte kodeks, at de af kodeksen omfattede støtteforanstaltninger kun kunne ydes efter forhåndsgodkendelse fra Kommissionen, og at fristen pr. 31. december 1994 for udbetaling af regional investeringsstøtte i den sammenhæng nødvendigvis udgjorde skæringsdatoen for Kommissionens vedtagelse af beslutninger om foreneligheden af denne kategori af støtte med fællesmarkedet (præmis 41). Det samme var ifølge Retten tilfældet for så vidt angår de særlige skattelettelser, selv om disse kunne ydes indtil den 31. december 1995, idet denne udskydelse af fristen for udbetaling alene gjaldt i tilfælde af forudgående gennemførelse af de støttede investeringer og ikke kunne medføre en forlænget frist for Kommissionen til at træffe afgørelse om foreneligheden af denne type støtte (præmis 42).

28 I den henseende forkastede Retten sagsøgerens argumentation om en analogi mellem EKSF- og EF-støtteordningen, idet den bemærkede, at i modsætning til EF-traktatens bestemmelser om statsstøtte, der stedse bemyndiger Kommissionen til at træffe afgørelse om foreneligheden af støtten, var den i den femte kodeks fastlagte undtagelse fra princippet efter EKSF-traktatens artikel 4, litra c), om et absolut forbud mod støtte begrænset tidsmæssigt (præmis 43).

29 Retten forkastede ligeledes argumentet støttet på dens dom af 22. oktober 1996 i sagen Skibsværftsforeningen m.fl. mod Kommissionen (sag T-266/94, Sml. II, s. 1399), hvori Retten fandt, at Kommissionen havde kompetence til at godkende driftsstøtte efter skæringsdatoen i henhold til artikel 10a, stk. 2, i Rådets direktiv 90/684/EØF af 21. december 1990 om støtte til skibsbygningsindustrien (EFT L 380, s. 27), som ændret ved Rådets direktiv 92/68/EØF af 20. juli 1992 (EFT L 219, s. 54, herefter »direktiv 90/684«). Retten henviste bl.a. til, at Kommissionen i den pågældende sag skulle træffe afgørelse om nødvendigheden og foreneligheden af driftsstøtte — og ikke investeringsstøtte — i forbindelse med bestemte kontrakter, der kunne underskrives indtil udløbet af referenceperioden, og at der — i modsætning til den femte kodeks — i artikel 10a i direktiv 90/684 ikke var fastsat nogen anmeldelsesfrist (præmis 44 og 45).

30 Retten bemærkede herudover, at Kommissionens afgørelse af 15. februar 1995 om at indlede proceduren til undersøgelse af projekt nr. 777/94 var blevet truffet under overholdelse af de proceduremæssige bestemmelser i artikel 6 i den femte kodeks, der kunne anvendes frem til 31. december 1996, og at den derfor ikke kan udlægges således, at Kommissionen stadig anså sig for kompetent til at træffe afgørelse om støttens materielle forenelighed med bestemmelserne i den femte kodeks (præmis 46).

31 For så vidt angår det andet anbringende om hensigtsmæssigheden af fristen for undersøgelse af projekt nr. 777/94 fastslog Retten, at det fremgår af opbygningen af de proceduremæssige bestemmelser i den femte kodeks, at denne havde til hensigt at sikre Kommissionen en frist på seks måneder til at træffe afgørelse om de anmeldte påtænkte støtteforanstaltningers forenelighed med fællesmarkedet (præmis 53). Retten fastslog på grundlag heraf, at Kommissionen i den foreliggende sag måtte råde over en frist på mindst seks måneder frem til skæringsdatoen pr. 31. december 1994 til at indlede og afslutte sin procedure, og at Kommissionen, eftersom projekt nr. 777/94 var blevet anmeldt efter den 30. juni 1994, følgelig ikke længere havde pligt til inden den 31. december 1994 at vedtage en beslutning om projektets forenelighed (præmis 56 og 57).

32 Retten fandt desuden, at selv hvis det kunne lægges til grund, at der ikke var tvivl om foreneligheden af den omtvistede støtte, og at det med henblik på høring af medlemsstaterne ville have været tilstrækkeligt med en kort meddelelse, havde Kommissionen overhovedet ikke pligt til at underrette den tyske regering om en eventuel afgørelse om ikke at rejse indsigelser mod denne støtteforanstaltning før udløbet af den frist på tre måneder, der var fastsat i artikel 6, stk. 5, andet punktum, i den femte kodeks, regnet fra anmeldelsen af projekt nr. 777/94, og så meget mindre inden den 31. december 1994 (præmis 58). Ved mod Kommissionens anbefaling at have opretholdt anmeldelsen af projektet på et tidspunkt, der gav institutionen en betydeligt kortere frist end de seks måneder, der var fastsat i den femte kodeks, løb de tyske myndigheder ifølge Retten risikoen for at gøre det umuligt for Kommissionen at undersøge projektet inden udløbet af dens kompetence, og uden bevis for åbenbart manglende omhu fra Kommissionens side kan det ikke lægges denne til last, at den pågældende risiko materialiserede sig (præmis 59).

33 Retten forkastede det tredje anbringende om, at artikel 6, stk. 4, i den femte kodeks kun bemyndiger Kommissionen til at vedtage en negativ beslutning i tilfælde af støttens materielle uforenelighed med fællesmarkedet, og ikke blot fordi der foreligger en procedurefejl, idet den påpegede, at fristen for Kommissionen til at træffe afgørelse om den omtvistede støttes forenelighed udløb den 31. december 1994. Den pågældende støtte kunne følgelig i medfør af den femte kodeks ikke længere betragtes som forenelig med fællesmarkedet, og i medfør af EKSF-traktatens artikel 4, litra c), var den derfor forbudt (præmis 63).

34 Retten forkastede endvidere det fjerde anbringende om, at der forelå en tilsidesættelse af princippet om forbud mod forskelsbehandling, fordi Kommissionen har godkendt en række støtteforanstaltninger, der er blevet anmeldt langt efter udløbet af anmeldelsesfristen, idet den blot bemærkede, at de påtænkte støtteforanstaltninger, sagsøgeren havde henvist til, var blevet anmeldt tidligere end projekt nr. 777/94 eller ikke krævede høring af medlemsstaterne.

35 Hvad angår det femte anbringende om tilsidesættelse af princippet om beskyttelse af den berettigede forventning henviste Retten til fast retspraksis, hvorefter der hos virksomheder, som modtager statsstøtte, ikke kan bestå en berettiget forventning om, at støtten er lovlig, medmindre den er blevet ydet under iagttagelse af proceduren, hvilket en påpasselig erhvervsdrivende må være i stand til at forvisse sig om (præmis 77), og hvorefter en privat kun kan påberåbe sig princippet om beskyttelse af den berettigede forventning i forbindelse med begrundede forventninger, som en institution har givet anledning til (præmis 78).

36 Endvidere bemærkede Retten, at de tyske myndigheder, eftersom Kommissionen havde opfordret dem til at trække anmeldelsen af projekt nr. 777/94 tilbage på grund af den ganske særlige forsinkelse med denne anmeldelse og underrettet dem om, at den havde besluttet ikke at rejse indsigelser mod 26 projekter, der var opregnet og klart udskilt ved deres sagsnummer, hvoriblandt projekt nr. 777/94 ikke fandtes, nødvendigvis måtte være bekendt med, at Kommissionen ikke havde godkendt projektet, og at det samme gjaldt for sagsøgeren, der var bekendt med Kommissionens negative holdning til projektet (præmis 79 og 80). Ifølge

Retten havde skrivelsen af 21. december 1994 undertegnet af Bangemann, som var et svar på sagsøgerens anmodning om uofficiel indgriben, under disse omstændigheder ikke en sådan karakter, at sagsøgeren blev forsikret om, at Kommissionen havde ændret holdning, og sagsøgeren kunne derfor ikke gyldigt påberåbe sig, at denne skrivelse skabte en berettiget forventning hos selskabet om godkendelse af den omtvistede støtte (præmis 81-83).

37 For så vidt angår det sjette anbringende om, at der forelå en tilsidesættelse af artikel 6, stk. 5, i den femte kodeks, idet Kommissionens tavshed ved udløbet af en frist på to eller tre måneder at regne fra anmeldelsen af projektet burde ses som en godkendelse, fastslog Retten, at den omtvistede støtte var blevet iværksat allerede inden udløbet af den frist, der er fastsat i denne bestemmelse (præmis 88). Desuden bemærkede Retten, at den tyske regering havde undladt på forhånd at underrette Kommissionen om sin hensigt om at iværksætte projekt nr. 777/94 i strid med kravene i den pågældende bestemmelse (præmis 89).

38 Retten forkastede det syvende anbringende om tilsidesættelse af begrundelsespligten, idet den fastslog, at gennemgangen af de forudgående anbringender havde vist, at begrundelsen for beslutning 96/544 klart og utvetydigt viser Kommissionens ræsonnement. For det første kunne sagsøgeren således gøre sig bekendt med baggrunden for den trufne foranstaltning med henblik på at kunne varetage sine interesser og afgøre, om beslutning 96/544 er lovlig, og for det andet har Retten hermed fået mulighed for at udøve sin kontrol i den henseende (præmis 93).

Appellen

39 Til støtte for appellen har Salzgitter fremført seks anbringender vedrørende Kommissionens kompetence i tidsmæssig henseende, fristen for undersøgelse af projekt nr. 777/94, artikel 6, stk. 4, i den femte kodeks, forbuddet mod forskelsbehandling, princippet om beskyttelse af den berettigede forventning samt begrundelsespligten.

Formaliteten

40 Kommissionen har gjort gældende, at appellen åbenbart må afvises, idet den i det væsentlige er en gentagelse af de anbringender, der blev fremført for Retten, selv om disse er formuleret og benævnt anderledes eller opstillet i en anden rækkefølge. Kommissionen bestrider ikke, at de retsspørgsmål, som er blevet behandlet i første instans, kan rejses igen under appelsagen, men den har gjort gældende, at appellen skal indeholde specifikke juridiske argumenter til støtte for en ophævelse af Rettens dom, hvilket ifølge Kommissionen ikke i tilstrækkelig grad er tilfældet i nærværende sag.

41 Salzgitter har gjort gældende, at appellen både er i overensstemmelse med artikel 51 i EKSF-statutten for Domstolen, som bestemmer, at appel til Domstolen er begrænset til retsspørgsmål og bl.a. kan støttes på, at Retten har tilsidesat fællesskabsretten, og med procesreglementets artikel 112, stk. 1, litra c), der præciserer, at appelskriftet bl.a. skal indeholde de retlige anbringender og argumenter, der påberåbes. Ifølge Salzgitter tilsigtes det med alle de anbringender, der er fremført i appelskriftet, at bestride Rettens fortolkning af de pågældende fællesskabsbestemmelser, og de er således retlige anbringender om, at Retten har tilsidesat fællesskabsretten.

42 Det bemærkes, at det fremgår af fast retspraksis, at de krav til begrundelsen af appellen, som fremgår af artikel 51 i EKSF- og EF-statutten for Domstolen og af artikel 112, stk. 1, litra c), i Domstolens procesreglement, ikke kan anses for opfyldt, når appelskriftet blot gentager eller nøjagtigt gengiver de anbringender og argumenter, der er blevet fremført for Retten, herunder de anbringender og argumenter, der var støttet på faktiske omstændigheder, som Retten udtrykkeligt har afvist at lægge til grund. En sådan appel har i realiteten kun til formål at opnå, at de i stævningen fremsatte påstande pådømmes endnu en gang, hvilket i henhold til artikel 49 i de nævnte statutter falder uden for Domstolens

kompetence (jf. bl.a. kendelse af 25.3.1998, sag C-174/97 P, FFSA m.fl. mod Kommissionen, Sml. I, s. 1303, præmis 24).

43 Imidlertid kan retsspørgsmål, som Retten har behandlet, diskuteres på ny under en appelsag, såfremt appellanten bestrider Rettens fortolkning eller anvendelse af fællesskabsretten, hvilket Kommissionen i øvrigt selv har erkendt.

44 I nærværende sag tilsigtes der med appellen set under ét netop at rejse tvivl om Rettens stillingtagen til forskellige retsspørgsmål, som blev forelagt den i første instans.

45 Kommissionens anbringende om, at det er åbenbart, at appellen i det hele må afvises, kan herefter ikke tiltrædes.

Realiteten

46 Salzgitter har med de to første anbringender i appellen dels gjort gældende, at den appellerede dom er behæftet med en urigtig retsanvendelse, idet der ikke er noget retligt grundlag for Rettens bemærkning om, at Kommissionen har en tidsbegrænset kompetence til at træffe afgørelse i statsstøttesager, dels at Kommissionen i henhold til Domstolens praksis altid skal handle med den fornødne omhu inden for en rimelig frist, og at den i den foreliggende sag havde en sådan frist.

47 Den tyske regering har i det væsentlige støttet denne argumentation og gjort gældende, at Rettens fortolkning af EKSF-traktaten og den femte kodeks ikke anerkender sondringen mellem støtteforanstaltningers materielle og formelle ulovlighed og betegner anmeldelsesfristerne som værende præklusive.

48 Kommissionen har principalt gjort gældende, at appellantens argumentation bør afvises, idet den blot er en gentagelse af en del af dennes argumentation i første instans og delvis hviler på en vurdering af faktiske omstændigheder, som ikke kan diskuteres inden for rammerne af en appel. Subsidiært henholder Kommissionen sig til Rettens bedømmelse, hvorefter de specifikke bestemmelser i den femte kodeks fastsætter særlige frister, som Kommissionen ikke kan fravige, og hvorefter en for sen anmeldelse af et støtteprojekt risikerer at gøre det umuligt for Kommissionen at undersøge projektet inden udløbet af dens kompetence.

49 Domstolen har allerede haft lejlighed til at fastslå, at den anmeldelsesfrist, der var fastsat i en specifik bestemmelse i Kommissionens beslutning nr. 2320/81/EKSF af 7. august 1981 om fællesskabsregler for støtte til jern- og stålindustrien (EFT L 228, s. 14), benævnt »den anden kodeks for støtte til jern- og stålindustrien« (herefter »den anden kodeks«), var en præklusiv frist i den forstand, at den afskar Kommissionen fra at godkende støtteprojekter anmeldt efter dette tidspunkt (dom af 3.10.1985, sag 241/83, Tyskland mod Kommissionen, Sml. s. 3053, præmis 45-47). Domstolen understregede herved, at de frister, der er fastsat ved sådanne bestemmelser, i henhold til de udtrykkelige bestemmelser i den anden kodeks, kun kan ændres af Kommissionen, såfremt visse betingelser er opfyldt, og såfremt Rådet afgiver samstemmende udtalelse herom.

50 Under retsmødet blev Salzgitter og den tyske regering bedt om at tage stilling til det resultat, Domstolen nåede frem til i dommen i sagen Tyskland mod Kommissionen, og de gjorde i det væsentlige gældende, at denne dom vedrørte den anden kodeks og derfor ikke er relevant for fortolkningen af den femte

kodeks. Kommissionen anførte, at det i den foreliggende sag var udløbet af den frist, inden for hvilken den kunne træffe afgørelse, og ikke udløbet af anmeldelsesfristen, som gjorde det umuligt at godkende støtten. På baggrund heraf konkluderede Kommissionen, at anmeldelsesfristens karakter ikke var relevant for sagens udfald.

51 Det må imidlertid fastslås, at de specifikke bestemmelser i den femte kodeks, der fastsætter frister, bl.a. med hensyn til anmeldelse af støtteprojekter, har en ordlyd, som kan sammenlignes med ordlyden af de tilsvarende bestemmelser i den anden kodeks. De eneste forskelle er fristernes længde, og at der i den femte kodeks ikke er fastsat udtrykkelige bestemmelser om en eventuel ændring af fristerne.

52 For så vidt angår fristernes længde havde medlemsstaterne lidt mere end et år mellem datoen for ikrafttrædelsen af den anden kodeks og datoen for udløbet af fristen for anmeldelse af støtteprojekter, mens den tilsvarende frist inden for rammerne af den femte kodeks var væsentlig længere, idet denne kodeks trådte i kraft den 1. januar 1992, og fristen for anmeldelse af støtteprojekter som de i nærværende sag omhandlede i henhold til kodeksens artikel 6, stk. 1, udløb den 30. juni 1994. Omvendt var perioden mellem denne dato og udløbet af fristen for Kommissionens godkendelse af støtteforanstaltninger som de i nærværende sag omhandlede begrænset til seks måneder, idet sidstnævnte frist udløb den 31. december 1994, mens den samme periode i den anden kodeks var ni måneder.

53 Kommissionen kunne i mangel af udtrykkelige bestemmelser herom kun ændre disse frister i forbindelse med anvendelsen af den femte kodeks efter samme procedure som den, der blev fulgt ved vedtagelsen af den femte kodeks, dvs. i

henhold til EKSF-traktatens artikel 95, der kræver en enstemmig og samstemmende udtalelse fra Rådet.

54 Under disse omstændigheder kan det ikke tiltrædes, at anmeldelsesfristen i den femte kodeks, som i praksis er mere favorabel for medlemsstaterne end fristen i den anden kodeks — hvorimod fristen for Kommissionens godkendelse i henhold til den femte kodeks er kortere end samme frist i den anden kodeks — og som endog ikke kan ændres, i modsætning til fristen i den anden kodeks blot er en vejledende frist.

55 Således kunne Kommissionen hverken i henhold til den ene eller den anden kodeks godkende støtte, hvis de påtænkte foranstaltninger til indførelse eller ændring heraf ikke var blevet anmeldt til den inden udløbet af den foreskrevne frist.

56 En konstatering, som vedrører Kommissionens kompetence, skal foretages af Fællesskabets retsinstanser ex officio, selv om ingen af parterne har anmodet herom (jf. i samme retning dom af 10.5.1960, sag 19/58, Tyskland mod Den Høje Myndighed, Sml. 1954-1964, s. 181, org.ref.: Rec. s. 469, på s. 488).

57 Det var således forkert, at Retten i den appellerede dom ikke ex officio fastslog, at Kommissionen på ingen måde kunne godkende den pågældende støtte, eftersom projekt nr. 777/94 først blev anmeldt efter udløbet af fristen i artikel 6 i den femte kodeks.

58 Hvis præmisserne i en dom afsagt af Retten i Første Instans indeholder en tilsidesættelse af fællesskabsretten, men konklusionen er berettiget af andre retlige grunde, må appellen dog forkastes (jf. dom af 9.6.1992, sag C-30/91 P, Lestelle mod Kommissionen, Sml. I, s. 3755, præmis 28, og af 15.12.1994, sag C-320/92 P, Finsider mod Kommissionen, Sml. I, s. 5697, præmis 37).

59 Kommissionen var forpligtet til at vedtage en negativ beslutning vedrørende projekt nr. 777/94, idet projektet ikke var blevet anmeldt inden for fristen. Retten måtte derfor nødvendigvis frifinde Kommissionen for påstanden om annullation af beslutning 96/544, uanset hvilke anbringender der var påberåbt til støtte herfor.

60 Det følger heraf, at de af appellanten til støtte for påstanden om ophævelse af den appellerede dom fremførte anbringender om, at Retten har tilsidesat fællesskabsretten, ikke kan føre til det ønskede resultat, og at appellen derfor må forkastes.

Sagens omkostninger

61 I henhold til procesreglementets artikel 69, stk. 2, som ifølge artikel 118 finder anvendelse i appelsager, pålægges det den tabende part at betale sagens omkostninger, hvis der er nedlagt påstand herom. Da Kommissionen har nedlagt påstand om, at Salzgitter pålægges at betale sagens omkostninger, og da Salzgitter har tabt sagen, bør denne part betale sagens omkostninger. Procesreglementets artikel 69, stk. 4, bestemmer, at medlemsstater og institutioner, der er indtrådt i en sag, bærer deres egne omkostninger. Forbundsrepublikken Tyskland bærer således sine egne omkostninger.

På grundlag af disse præmisser

udtaler og bestemmer

DOMSTOLEN (Sjette Afdeling)

1) **Appellen forkastes.**

2) **Salzgitter AG betaler sagens omkostninger.**

3) **Forbundsrepublikken Tyskland bærer sine egne omkostninger.**

Moitinho de Almeida Gulmann Puissochet

Hirsch Macken

Afsagt i offentligt retsmøde i Luxembourg den 13. juli 2000.

R. Grass

Justitssekretær

J.C. Moitinho de Almeida

Formand for Sjette Afdeling